

De derde zondag na Pasen is het en we mogen jubelen! Want God heeft zich laten kennen als een betrouwbare God, die ons nabij is in heel het leven. Zo lezen we het in het boek Numeri, zo zingen we het vandaag in onze liederen. Want, zoals in Numeri staat: “God, U bent de Heer, u geeft aan alles het leven; U hebt uw woord gehouden, U bent rechtvaardig.”

De Eeuwige, de schepper, de behoeder, hij liet zich aan óns vooral kennen in Jezus. Die mens die van stad tot stad ging, van dorp tot dorp, die de woestijn kende en het stromende water, die overal mensen ontmoette binnen en buiten de grenzen van dorp en stad en land. Die met rijken sprak en met armen, omging met de geziene mensen en met de verstotenen, de dialoog aanging met de goedgezonden en de twijfelaars. En die het aardse leven overwon en toen nóg bij zijn mensen was en nu nóg bij óns is.

In het Evangelie naar Johannes werden wijsheden en toespraken van Jezus opgeschreven voor de mensen van die tijd, aan het einde van de eerste eeuw. Mensen in gemeentes die soms al enkele generaties bestonden. Het is duidelijk dat er in 3 generaties een kloof is gegroeid tussen de joden en de christenen en de schrijver benadrukt de eenheid van God en Jezus. In de verschillende gemeentes waren er ook toen al verschillen van inzicht en geloof. En achtte de één zijn/haar manier van geloven “uitnemender” dan dat van een ander.

Er waren aan het einde van de eerste eeuw nog geen theologische bibliotheken waarin dikke banden dogmatiek stonden. Maar meningen waren er vele.

Voor de één was Jezus een profeet, zoals nu nog in de islam. Voor de ander was hij een wijsheidsleraar, een filosoof. Weer een ander zag hem als de Zoon van God. Of als het woord van vóór alle tijden.

Zo waren er mensen die spraken over Jezus als herder en daar troost van ondervonden. Jezus als herder die vóór de mensen uitgaat en hen begeleidt bij het leven, die hen ‘s avonds weer verwelkomt om te rusten. Zo’n herder waarbij je je als schaap veilig kan voelen. Individueel. Zoals Karel Eykman schrijft: “Was ik een schaap, dan wist ik het wel”.

Er waren ook mensen die het cryptischer wilden uitleggen. Wie is Jezus? Hij is degene die ons toelaat bij het hogere. En het concrete beeld is dat van een deur waar je voorbij moet voordat je naar binnen of ook weer naar buiten kunt. Die deur inde schaapskooi is er niet voor jou alleen, die is er voor meer schapen. En hier ga je niet alleen, maar samen naar binnen.

Een beeld is een beeld. Of het nou dat van de herder of dat van de deur is. Maar wat het wil zeggen is heel verschillend. In de ene gemeente dacht men zus, in de andere zo. Of misschien liep er ook een lijn door gemeentes heen.

Zoals wij dat vandaag de dag meemaken. En Naarden is daarmee niet anders dan Bussum of Amsterdam of New York.

Hoe gaan wij om met die verschillen? Dat binnen onze gemeente de één denkt over de hemel als een concrete plaats, de ander denkt aan ruimte of aan niets. Dat voor de één God alleen als man gezien kan worden, door de ander ook als vrouw of als onzijdige geest. Dat de één zegt door God gedragen te worden en de ander altijd zoekend is. Dat voor de één alle goden van de hindoes samen samenvallen met onze beleving van God. Dat voor anderen de religie zonder God, het boeddhisme, zo dicht bij het christendom staat. Dat de schoonheid van muziek of beeldende kunst ons iets over God en het leven kan zeggen, terwijl een ander het liefst iedere tittel en jota van de Bijbel verkent. Enzovoort, enzovoort. Met al die verschillen zijn wij Gods kerk, zijn lichaam op aarde. Zijn wij handen en voeten, ogen en oren, kloppende harten, lucht aanzuigende longen. Maken wij zijn werkelijkheid kenbaar in de wereld.

Al die verschillen. Het is een grote rijkdom. Zo zijn wij gemaakt, zo mogen wij ons ontwikkelen. Als we maar wel weten dat we bij elkaar horen: de mensen die achter de herder aangaan of die door de deur naar binnen willen. Ons verlangen naar die eigenschappen die ons dichterbij God brengen kan ook wel eens van kleur en plaats verschieten. Wat is het soms heerlijk te weten dat we achter die herder aan mogen gaan die ons ook weer veilig thuis brengt. En een andere keer is het zo fijn om die ruimte te ervaren van die deur en zelf te bepalen wanneer je erdoor gaat en wie en wat je meeneemt.

Alle verschillen tussen mensen horen bij de gegevenheid van de schepping waar wij deel van uitmaken. En de uitdaging om ermee om te gaan horen bij het proces, de ontwikkeling die de Eeuwige voor ons voor zich zag en ziet. Beelden hebben we daarbij nodig, en woorden. Mensen om je bij thuis te voelen en mensen om je aan te ergeren. Daden vol van het goede en daden van kwaad. Stiltes, zwanger van vreugde, stiltes die kaal en leeg zijn.

Johannes laat ons lezen hoe Jezus heeft gezegd: vertrouw maar op mij alsof je een schaap bent en ik je herder. En ook hoe hij zei: Door mij krijg je toegang tot God, ik ben als de deur tot hem, tot dat andere leven. In beide gevallen: volg het geloof en de drive tot jubelen van wie je voorgingen. Want die Vader, die moeder, die geest, is trouw en rechtvaardig. Vertrouw op wat je niet begrijpt en wie je niet ziet. Weet je thuis en veilig.

Jezus zei het en deed het voor. Hij, die profeet, die leraar, die Zoon van God, dat woord van het begin. En wij, wie zijn wij – hoe komen wij op zijn weg, hoe zingen we in alle toonaarden over dit mysterie? We doen het op veel manieren, misschien wel allemaal denken we anders dan de ander over God, over Jezus,

over heilige Geest, over onze plaats in het leven. Zoeken en vinden we passend bij zoals we gemaakt zijn.

Maar wij delen de behoefte aan eenheid. Laat hij dat mogen zijn: de herder, de deur, de God van begin en einde.

9 mei 2017, Grote Kerk Naarden

Lezingen: Nehemia 9:6-8 en Johannes 10:1-10

Ds. Véronique Lindenburg, predikant Protestantse Gemeente Naarden ©

(Overnemen, geheel of gedeeltelijk, met bronvermelding + bericht aan auteur)